

ע"פ 989/19 - ציון אלגריסי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 989/19 - א'

לפני:

כבוד השופט ג' קרא

המבקש:

ציון אלגריסי

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בתפ"ח 31573-02-17 מיום שניתן על ידי כב' השופטים ר' בן-יוסף, א' קלמן-ברום וא' הימן

בשם המבקש:

עו"ד שרון נהרי

בשם המשיבה:

עו"ד קובי מושקוביץ

החלטה

בקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין שניתן בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (כב' השופטים ר' בן-יוסף, א' קלמן ברום וא' הימן) בתפ"ח 31573-02-17 עד להכרעה בערעור. כמו כן הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע ההחלטה על פרסום שמו של המבקש.

1. המבקש הורשע לאחר ניהול הוכחות בריבוי עבירות של מעשה מגונה בקטין בן משפחה על פי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) ובנסיבות סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) וזוכה מעבירה זו באחד המקרים שיוחסו לו. העבירות בוצעו בבתה של בת זוגתו, בעת שהיתה כבת שמונה לערך ועד שהגיעה לגיל שנים עשרה לערך, בכך שהכניס את ידיו מתחת לבגדיה ונגע בחלקי גופה ובאיבר מינה ובאחד המקרים אף נגע בפיו באיבר

עמוד 1

מינה.

הכרעת הדין התבססה על קביעת מהימנות ביחס לעדותה של המתלוננת, שהעידה לפני בית המשפט, באישור חוקרת הילדים, אף שטרם הגיעה לגיל ארבע עשרה; על מצבה הנפשי בעת חשיפת המעשים בפני חברותיה ומורתה, כסיוע; ועל דחיית טענות לעלילה ולזיהום עדות המתלוננת בשל שיחותיה עם חברותיה, מורותיה והוריה.

בית המשפט עמד על כך כי גרסת המבקש היתה קוהרנטית ולא נמצאו בה שקרים בולטים או כאלו שיש להם משקל בקביעת מהימנות. יחד עם זאת, ציין בית המשפט כי אין בלבו אמון בהכחשת המבקש את הנטען נגדו, הכחשה שבה דבק לאורך כל הדרך. בית המשפט ציין כי ניסיונו של המבקש להרחיק עצמו מהאם ומילדיה, סייע לגיבוש הערכת מהימנותו. עוד נקבע כי המבקש היה בן זוגה של האם, משאין צורך ביחסים פורמליים בהקשר סעיף 351 לחוק, שכן במשך שנים קיים יחסים אינטימיים עם האם ונהג בילדיה מנהג אב.

יחד עם זאת מצא בית המשפט לזכות את המבקש מאחד האירועים שיוחסו לו, מחמת הספק משהתעוררה שאלה האם בשעת ביצוע המעשים היתה האם, ששכבה באותה מיטה, ישנה או ערה.

2. בשל כך נגזרו על המבקש 47 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו, מאסרים מותנים ופיצוי למתלוננת בסך 60,000 ש"ח.

3. במסגרת גזר הדין קיבל בית המשפט את עמדת המשיבה והורה על הסרת צו איסור הפרסום על שמו של המבקש.

4. המבקש הגיש ערעור על הכרעת הדין ועל חומרת העונש וכן על ההחלטה להסיר את צו איסור הפרסום. טענותיו בערעור על הכרעת הדין הן כי לא ניתן משקל לסתירות שנפלו בגרסת המתלוננת באשר לתדירות המקרים, למועד ביצוע המקרה האחרון; כי בית המשפט לא דן לעומק בסתירות שבין גרסת המתלוננת לגרסאותיהן שלאמה וחברתה, כשלעומתה הייתה גרסת המבקש סדורה וקוהרנטית; כי לא ניתן משקל לטענה כי עדותה המתלוננת זוהמה בשל השיחות שניהלה עם חברותיה, מוריה והוריה ולעדות העדה המומחית מטעם ההגנה, שהעלתה תמיהות ביחס למהימנות המתלוננת ולזיהום גרסתה; כי בית המשפט שגה בכך שקבע כי המבקש הוא בן משפחה, במובנו של סעיף 351 לחוק, אף כי הדבר אינו עולה בקנה אחד עם אופי הקשר בינו לבין אמה של המתלוננת; כי בית המשפט לא התייחס לקיומו של מניע להפללת המבקש ולהסתרתו על ידי המתלוננת; כי לא ניתן משקל ראוי לזיכוי המבקש מאחד האירועים תוך דחיית עדות המתלוננת ביחס לאירוע זה; וכן כי לא התקיים היסוד הנפשי בעבירות ולהנמקה חסרה של בית המשפט קמא ויישום רף בחינה מקל בעניין זה.

בכל הנוגע לגזר הדין טוען המבקש כי בית המשפט שגה בקביעת מתחם הענישה ובמיקומו בגדרו, לאור העדר התכנון ופגיעה שלא ברף הגבוה; כי קיימים בעניינו "טעמים מיוחדים" המצדיקים הקלה בעונשו כך שיפחת מהעונש המזערי הקבוע לצד העבירה; וכן כי לא ניתן ביטוי מספק לנסיבותיו של המבקש, ובהן גילו המתקדם, מצבו הבריאותי, מצבו הכלכלי שהורע בשל ההליכים נגדו, היעדר עבר פלילי, שיתוף הפעולה מצידו, פגיעת ההליכים במשפחתו, תקופת שהייתו במעצר ולאחריו באיזוק אלקטרוני; וכי היה מקום לחרוג ממתחם העונש לאור הסיכוי הממשי לשיקומו,

כמו גם מטעמי צדק בשל מצבו הבריאותי. כן עתר להפחתת סכום פיצוי כך שלא יעלה על 40,000 ש"ח.

לבסוף, ערער המבקש גם על הסרת צו איסור הפרסום בעניינו, בנימוק כי מלכתחילה התבקש הצו משיקול טקטי על ידי המשיבה על מנת לבסס טענה של קרבה בין המבקש למתלוננת לשם הצדקת סיווגו כ"בן זוג" של אמה וכן כי למבקש ייגרם נזק חמור המצדיק הותרת הצו על מכונו.

5. בבקשה שלפני טוען המבקש כי לאור ההלכה בעניין עיכוב הביצוע, נוטה הכף לעיכוב הביצוע על כל רכיבי גזר הדין לרבות ההחלטה על הסרת איסור הפרסום. זאת משום שהוא התייצב לכל הדיונים במשפטו; לא נפתחו נגדו תיקים חדשים ולא נרשמו לחובתו כל הפרות של התנאים המגבילים שהוטלו עליו; הוא נעדר עבר פלילי ואין בעניינו חשש להימלטות מאימת הדין, בייחוד לאור מצבו הרפואי; וכן לאור גילו המתקדם; סיכויי הערעור כלפי הרשעתו המבוססת על נימוקים משפטיים; וחלוף זמן של כשנתיים מאז ביצוע עבירה האחרונה שבה הורשע. לטענתו, קיים חשש ממשי כי דחיית הבקשה תוביל לכך שערעורו יישמע לאחר שיחל בריצוי העונש. המבקש גם הפנה להחלטות של בית משפט זה, שבהן התקבלו בקשות לעיכוב ביצוע עונשי מאסר ממושכים אף יותר מעונשו, לרבות בעניינם של מי שהורשעו בביצוע עבירות מין.

6. המשיבה מצידה מתנגדת לבקשה על כל חלקיה. לטעמה, המבקש אינו עומד בנטל להוכיח כי הוא בא בגדרו של החריג המאפשר עיכוב ביצוע של עונש מאסר. לשיטתה, סיכויי הערעור אינם גבוהים, משום שהכרעת הדין מבוססת על התרשמות בית המשפט קמא מעדות הקטינה, שהעידה לפניו וממצבה הנפשי בעת חשיפת האירועים לעומת התרשמותו ממגמתיות בעדות המבקש. עוד טענה המשיבה כי עונשו של המבקש הולם את מכלול הנסיבות וגם אם יזכה להקלה בעונשו בערעור, ספק אם יבוטל עונש המאסר כולו. המשיבה התנגדה גם לעיכוב תשלום הפיצוי למתלוננת, לגביו לא הציג המבקש כל ראיה כי מאז הנוחות נוטה לטובתו כך שלא ניתן יהיה להשיב את המצב לקדמותו, ומסרה כי גם הורי המתלוננת מתנגדים לכך.

כמו כן טענה המשיבה כי אין מקום לעכב את פרסום שמו של המבקש, משהמבקש לא הציג נזק חמור במיוחד שייגרם לו בשל כך ובית המשפט קמא לא השתכנע מעדות הפסיכיאטר מטעמו כי מצבו הנפשי של המבקש שונה מעניינם של עבריינים אחרים ששם פרסום. עוד טענה כי עניינו האישי של המבקש אינו גובר על העניין הציבורי שבפרסום. עוד מסרה המשיבה כי הורי המתלוננת מתנגדים גם הם להותרת איסור הפרסום.

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובערעור על צרופותיהם ולאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים בדיון, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לקבל את הבקשה ככל שהיא נוגעת לעונש המאסר ולדחותה ככל שהיא נוגעת לפיצוי ולאיסור פרסום שמו של המבקש.

8. כידוע, הכלל הוא כי ריצוי עונש מאסר יחל באופן מיידי וכי אין בהגשת ערעור כשלעצמו כדי להצדיק דחייה בביצוע העונש (940/19 גרייב נ' מדינת ישראל (12.2.2019)). בקשה לעיכוב ביצוע נבחנת בהתאם למכלול הנסיבות והשיקולים שנפרסו בע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000).

9. בעניינו של המבקש, מקבץ השיקולים מטה את הכף לעבר עיכוב ביצוע עונש המאסר, לאור השילוב בין טענותיו

של המבקש בערעור על הכרעת הדין ובין נסיבותיו האישיות. אמנם, דרך כלל אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בקביעות מהימנות ועובדה של הערכאה המבררת, וביתר שאת בעבירות מין, שעה שההכרעה מבוססת על שקילת גרסת המתלוננת אל מול גרסת הנאשם. יחד עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות ביחס לסיכויי הערעור על הכרעת הדין משזוכה המבקש מאחת העבירות שיוחסו לו, הגם כי "מתוך זהירות גרידא", כלשון בית המשפט קמא, ולאור טענותיו נגד הרשעתו, שחלקן לפחות אינן קלושות, ועל רקע מכלול נסיבותיו ובהן גילו המתקדם, העדר עבר פלילי, העובדה כי היה משוחרר בתנאים לכל אורך משפטו והתנהגותו במהלך ההליכים נגדו לא העלתה קושי והערכת המסוכנות מינית בעניינו נמוכה, נכון לנקוט משנה זהירות - שמא ירוצה עונש שיתברר בדיעבד כבלתי מוצדק - ולהורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר.

10. לא כך הדבר בכל הנוגע לעיכוב תשלום הפיצוי למתלוננת. בהקשר זה התייחסה הבקשה למצבו הכלכלי של המבקש בלבד, מבלי שנטענה כל טענה בדבר יכולת ההשבה, מקום בו יתקבל הערעור, במלואו או בחלקו, ומטבע הדברים לא הוצגו כל נתונים שיכולים לתמוך בבקשה מטעם זה. זאת בשעה שהכלל הוא כי פיצוי שנפסק בהליך הפלילי נושא מאפיינים אזרחיים ועל כן בקשה לעיכוב נדונה בהתאם להלכות לעיכוב ביצוע בפסק דין אזרחי ובגדרה יש להצביע על מאזן הנוחות, ובפרט על היכולת להשיב את המצב לקדמותו במידה שהערעור יתקבל (ע"פ 3991/18 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (7.6.2018)). משלא העלה המבקש - ואף לא הציג - כל טענה עובדתית ביחס ליכולת ההשבה ומשמצב כלכלי אינו מצדיק עיכוב פסק דין כספי - דין בקשתו להידחות בהיבט זה.

10. כך גם לא מצאתי כי יש להיעתר לבקשה לעכב את פרסום שמו של המבקש עד להכרעה בערעור. איסור פרסום שמו של אדם שהורשע בפלילים הוא חריג לכלל והוא אפשרי על פי סעיף 70(ד) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 "לשם הגנה על בטחונו של בעל דין, עד או אדם אחר ששמו הוזכר בדיון או לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות של אחד מהם...". עם הרשעתו של המבקש, ומשחזקת החפות אינה עומדת לו עוד, אין מקום להמשיך ולהורות על איסור פרסום שמו. כפי שעלה מטעונו המשיבה בדיון לפני, מלכתחילה נועד איסור הפרסום בעניין שלפנינו להגן על המתלוננת ולא על המבקש, ולמעשה מדובר היה באיסור פרסום בהסכמת הצדדים. כעת, משתם ההליך המשפטי ולאור עמדת המתלוננת והוריה, אין מקום להותיר בעינו את צו איסור הפרסום. מעצם טיבו כרוך ההליך הפלילי בפגיעה בכל מישורי חייו של הנאשם (ע"פ 4261/14 מדינת ישראל נ' קריבורוצקו (24.8.2015)). בית המשפט קמא לא השתכנע כי ייגרם למבקש נזק חמור מן הפרסום, השונה מן הנזק הצפוי ברגיל למי שהורשע בעבירות דומות. כן נקבע כי מצבו הנפשי, כפי שתואר על ידי הפסיכיאטר מטעמו, אינו משכנע אחרת. ואף אני לא השתכנעתי אחרת בדיון שהתקיים לפני.

11. אשר על כן, הבקשה מתקבלת בחלקה. עונש המאסר יעוכב עד למתן פסק דין בערעור בתנאים עליהם הורה בית המשפט המחוזי; הפיצוי שהושת על המבקש לא יעוכב; ופרטיו של המבקש מותרים בפרסום.

ניתנה היום, ב' בניסן התשע"ט (7.4.2019).

ש ו פ ט